Ekelöf-rum invigt på Sigtunastiftelsen

När Gunnar Ekelöfs bostad i Sigtuna stad inte kunde bevaras som ett museum blev det i stället ett Ekelöf-rum på Sigtunastiftelsen. Den näst bästa lösningen, menar många.
På lördagen var det invigning och rummet fylldes snabbt av Ekelöf-vänner och andra intresserade.

Det är familjen Ekelöf som har skänkt material och detaljer till rummet på Sigtunastiftelsen. Men donationen har gjorts på vissa villkor.

Om familjen Ekelöfs hus i Sigtuna stad någon gång i framtiden kan köpas in och bli ett författarmuseum så ska det som nu fyller Ekelöf-rummet flyttas tillbaka dit.

Ekelöfsällskapet ville från början att diktarens hem på malmen i Sigtuna stad skulle bevaras. Där levde Gunnar Ekelöf de tio sista åren av sitt liv, 1958-1968.

Men när det visade sig omöjligt föddes idén att ställa i ordning ett Ekelöf-rum i den välkända författarmiljön på Sigtunastiftelsen.

Med varsamhet och god hjälp av Gunnar Ekelöfs änka Ingrid har nu detaljerna kommit på plats. Här finns den väl använda arbetsstolen, ikonerna på väggen och de böcker som stod i arbetsrummet.

Möbelsnickaren Luis Seguel har sett till att de specialbeställda bokskåpen kunde passas in i rummet.

—Alla överskåp och konsoler till gardinerna har jag gjort bl a, berättar Luis Seguel.

Astrid Linder har sytt gardiner och hängt upp ikoner.

— Det är klart att många hade velat att rummet skulle kunna vara kvar i bostaden, säger hon.

Familjen Ekelöfs hem har för säkerhets skull fotograferats och dokumenterats väl så att alla detaljer kan ställas tillbaka om det blir möjligt en dag.

Tills dess ger Ekelöf-rummet allmänheten en chans att komma närmare landets kanske största poet under 1900-talet.

— Det är helt i Ingrids anda. Hon vill att vanliga människor ska har tillgång till det här, säger Astrid Linder.

I rummet finns förutom Gunnar Ekelöfs boksamling också annat skrivet material och det så kallade familjearkivet. En guldgruva för alla Ekelföf-forskare.

— Jag är nöjd med resultatet, säger Ingrid Ekelöf.

Ekelöf-sällskapets ordförande Lars Caiman hoppas att rummet på Sigtunastiftelsen ska kunna inbjuda till fler möten mellan olika människor.

— Ekelöfs diktning är och förblir relevant för många läsare, tillägger han.

Susanne Daregård

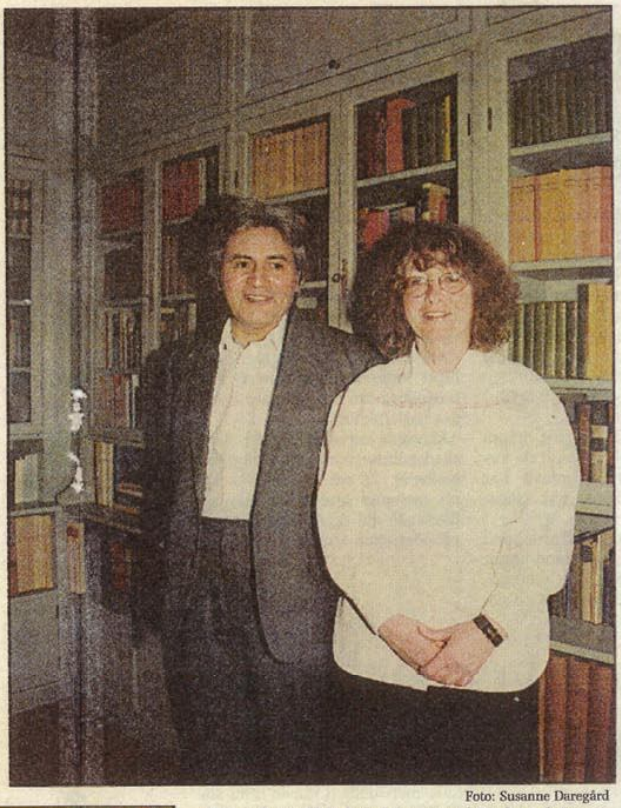

Foto: Susanne Daregård

***Specialbeställda bokskåp.** Astrid Linder och Luis Seguel har tillsammans arbetat med iordningställandet av Ekelöf-rummet på Sigtunastiftelsen. De specialbeställda bokskåpen är på plats liksom arbetsstolen, sängen och ikonerna på väggen.*

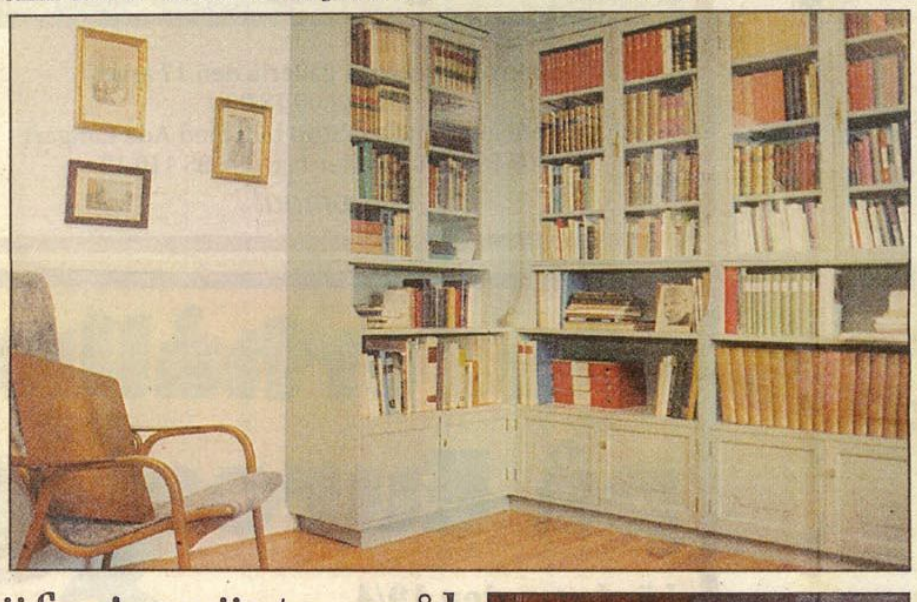

***Ekelöfs-rummet.** Här finns den väl använda arbetsstolen, ikonerna på väggen och de böcker som stod i arbetsrummet.*

Ekelöfpris nästa mål

— Nu försöker vi få ihop pengar så att vi kan dela ut ett Ekelöfpris 1998, 30 år efter Gunnar Ekelöfs död, säger Lars Caiman, ordförande i Gunnar Ekelöf-sällskapet.

När Ekelöf-sällskapet bildades var ett av de stora målen att bevara skaldens sista boende- och arbetsmiljö i Sigtuna. I och med att Ekelöf-rummet på Sigtunastiftelsen färdigställts är detta mål på ett sätt uppnått.

— Nu arbetar vi vidare med att få till ett Ekelöf-pris att delas ut till någon författare, konstnär eller annan kulturarbetare som likt Gunnar Ekelöf söker sin egen väg, säger Lars Caiman.

Juryn utsedd

En prisjury är redan utsedd: kritikern Madeleine Gustafson, Anders Cullhed, professor i litteraturhistoria vid Stockholms universitet och styrelsemedlemmen Johan Lundberg som har disputerat på Ekelöfs diktning.

Sällskapet vill kunna dela ut 25 000 - 35 000 kronor varje eller vartannat år.

— Vi behöver få ihop 200 000 för att få en årlig avkastning i den storleksordningen, säger Caiman.

Hur svårt det är att få loss pengar från institutioner och förlag fick sällskapet erfara när man sökte pengar för att köpa loss huset i Sigtuna som var Gunnar Ekelöfs sista hem. Och samma erfarenhet har man gjort vad gäller pengar till ett Ekelöf-pris.

Hoppas på bidrag

— Bonniers och Akademien har sina egna pris att tänka på. Vi får hoppas på bidrag från privatpersoner. Det är tack vare två privata donationer som vi hittills fått ihop 65000 kr, säger Lars Caiman.

Gunnar Ekelöf-sällskapet har för närvarande drygt 250 medlemmar. Många av dem och även andra intresserade hade kommit till invigningen och fyllde Stora salen på Sigtunastiftelsen när det blev dags för ett Ekelöfsprogram.

Det inleddes med Gunnar Ekelöf i ord och ton, där Susanne Grahms recitation av dikter och prosastycken vävdes ihop med Bernt Melldahls pianospel och val av musik.

Peter Ejewall visade med personliga kommentarer foton tagna på Gunnar Ekelöf, från spädbarnstid till hans sista sjukdagar,. Programmet avslutades med skådespelaren John-Bertil Lundéns framförande av en av Ekelöfs sista diktcyklar, Sagan om Fatumeh.

Aina Liljefors

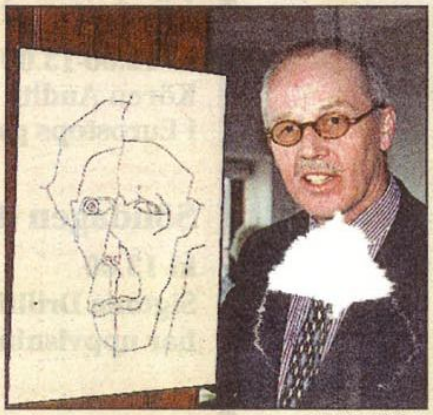

Foto: Aina Liljefors

***Vill belöna.** — Vi vill belöna någon författare eller konstnär som söker sin egen väg, liksom Gunnar Ekelöf gjorde, säger Lars Caiman, ordförande i Ekelöf-sällskapet.*

SbMt- FAKTA

Inspirerande miljö

Gunnar Ekelöf lärde känna Sigtuna stad redan på 1940-talet som författarstipendiat på Sigtunastiftelsen. 1956 hyrde familjen: Gunnar, hans hustru Ingrid och deras 4-åriga dotter Suzanne, en lägenhet vid Stora Gatan.

Hösten 1958 fick familjen hyra ett tvåvåningshus i trä från 1850, en flygel till den s k Grillska gården.

Huset i Sigtuna var Gunnar Ekelöfs hem under hans sista 10 år i livet. När han dog i mars 1968 bodde Ingrid Ekelöf kvar och bevarade miljön intakt.

Men huset var aldrig i familjens ägo utan en del av en större fastighet som tillhörde baroniet Adelswärd.

Gunnar Ekelöf-sällskapet, som bildades 1989, fick många klappar på axeln för sina ambitioner att bevara skaldens sista hem.

Men varken Sigtuna kommun, Svenska akademien, Vitterhetsakademien, Uppsala universitet eller Bonniers förlag ville ställa upp med pengar så att sällskapet kunde få ett långtidskontrakt på huset eller köpa den delen av fastigheten. Sällskapet hade också mycket svårt att komma till tals med baroniets huvudman, friherre Johan Adelswärd.

I juni 1995 bjöds hela fastigheten ut till försäljning och köptes av en Sigtuna-familj. Fru Ekelöf fick bo kvar så länge, men i mars i fjol flyttade hon in på servicehuset Klockargården.

Då hade redan kontakter tagits mellan sällskapet och Sigtunastiftelsen om att inrätta ett Ekelöf-rum, så likt skaldens arbetsrum som möjligt.

Här finns dagbädden med sin inramning av orientaliska mattor och ikoner, här finns minnen från det 1700-tal som Gunnar Ekelöf älskade: Sergels Bellmanplakett, grafiska tryck, teckningen av upprorsmannen och kungamördaren Anckarström på schavotten.

Och här finns bokskåpen i gustaviansk stil, ritade av Ekelöf själv, med sitt vittnesbörd om vilken litteratur skalden funnit värd att spara: svenska och utländska klassiker; poesi av Byron, Wordsworth, Shelley, Blake; parlörer och reseguider till Frankrike, Turkiet, Grekland, Italien, Tunisien med mera.

En inspirerande miljö för dem som funnit en följeslagare för livet i verken av den svenska modernismens portalfigur.

Aina Liljefors

En bit Ekelöf-miljö räddad åt framtiden

— Det tar lite tid att vänja sig, stämningen är så annorlunda, sade Ekelöfskännaren Reidar Ekner. Efter invigningen av Ekelöfsrummet på Sigtunastiftelsen gick docent Ekner omkring och gjorde anteckningar om vilka föremål från skaldens bostad i Sigtuna som fått en fristad där.

Gunnar Ekelöf-sällskapet hade velat bevara skaldens sista hem i sin helhet, men kunde inte förhindra att fastigheten såldes. Tack vare Sigtunastiftelsen finns en del av miljön i Ekelöfs arbetsrum bevarad för framtiden.

MITTEN

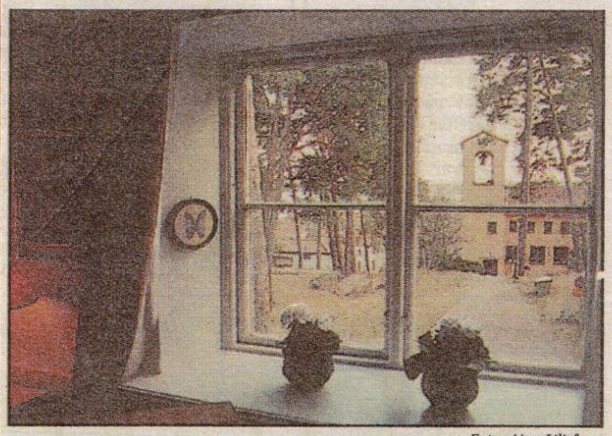

Foto: Aina Liljefors

Utsikt mot biblioteket. *Fönstren i Ekelöfsrummet vetter mot Sigtunastiftelsens bibliotek. I fönstersmygen hänger den ovala fjärilstavlan, bekant från ett känt porträtt av skalden.*